

BELGISCHE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

49e ZITTINGSPERIODE

GEWONE ZITTING 1998-1999

HANDELINGEN VAN DE OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN

9/02/1999

C 740 Binnenlandse Zaken, Algemene Zaken
en Openbaar Ambt

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS DE BELGIQUE

49e LÉGISLATURE

SESSION ORDINAIRE 1998-1999

ANNALES DES RÉUNIONS PUBLIQUES DE COMMISSION

9/02/1999

C 740 Intérieur, Affaires générales
et Fonction publique

Sommaire

Mardi 9 février 1999

COMMISSION DE L'INTÉRIEUR, DES AFFAIRES GÉNÉRALES ET DE LA FONCTION PUBLIQUE - C 740

Question orale de M. Francis Van den Eynde au premier ministre sur "certaines déclarations du directeur du Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme" (n° 1912)

orateurs : MM. **Van den Eynde, Dehaene**, premier ministre

Question orale de M. Karel Van Hoorebeke au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "son refus de recevoir une délégation de l'association des 'personnes sans papiers'" (n° 1876)

orateurs : MM. **Van Hoorebeke, Van den Bossche**, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur

Question orale de M. Karel Van Hoorebeke au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "le rapport final de la commission chargée de l'évaluation des instructions en matière d'éloignement" (n° 1877)

orateurs : MM. **Van Hoorebeke, Van den Bossche**, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur

Interpellation de M. Vincent Decroly au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "l'expulsion par la Belgique de ressortissants de Sierra Leone vers la Guinée" (n° 2227)

orateurs : MM. **Decroly, Van den Bossche**, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur

Motions

Question orale de M. Jacques Vandenhoute au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "les contrats de sécurité dans la Région de Bruxelles-Capitale" (n° 1933)

orateurs : MM. **Vandenhoute, Van den Bossche**, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur

Question orale de M. Pieter De Crem au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "les effectifs de la police locale" (n° 1939)

orateurs : MM. **De Crem, Van den Bossche**, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur

Question orale de M. Didier Reynders au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "la loi du 17 novembre 1998 portant intégration de la police maritime, de la police aéronautique et de la police des chemins de fer dans la gendarmerie - arrêté royal du 26 janvier 1999 portant la mise en vigueur de certaines dispositions de la même loi et portant organisation de l'intégration de la police maritime, de la police aéronautique et de la police des chemins de fer dans la gendarmerie" (n° 1951)

orateurs : MM. **Reynders, Van den Bossche**, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur

Inhoud

Dinsdag 9 februari 1999

COMMISSIE VOOR DE BINNENLANDSE ZAKEN, DE ALGEMENE ZAKEN EN HET OPENBAAR AMBT - C 740

Mondelinge vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de eerste minister over "bepaalde uitspraken van de directeur van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding" (nr. 1912)

sprekers : de heren **Van den Eynde, Dehaene**, eerste minister

Mondelinge vraag van de heer Karel Van Hoorebeke aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "zijn weigering om een afvaardiging van de vereniging 'mensen zonder papieren' te ontvangen" (nr. 1876)

sprekers : de heren **Van Hoorebeke, Van den Bossche**, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken

Mondelinge vraag van de heer Karel Van Hoorebeke aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "het eindverslag van de commissie belast met de evaluatie van de instructies inzake de verwijdering" (nr. 1877)

sprekers : de heren **Van Hoorebeke, Van den Bossche**, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken

Interpellatie van de heer Vincent Decroly tot de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "de uitzetting door België van onderdanen van Sierra Leone naar Guinée" (nr. 2227)

sprekers : de heren **Decroly, Van den Bossche**, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken

Moties

Mondelinge vraag van de heer Jacques Vandenhoute aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "de veiligheidscontracten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest" (nr. 1933)

sprekers : de heren **Vandenhoute, Van den Bossche**, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken

Mondelinge vraag van de heer Pieter De Crem aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "de capaciteitssterkte van de lokale politie" (nr. 1939)

sprekers : de heren **De Crem, Van den Bossche**, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken

Mondelinge vraag van de heer Didier Reynders aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "de wet van 17 november 1998 houdende integratie van de zeevaartpolitie, de luchtvaartpolitie en de spoorwegpolitie in de rijkswacht - koninklijk besluit van 26 januari 1999 tot vaststelling van de inwerkingtreding van sommige bepalingen van dezelfde wet en houdende de regeling van de integratie van de zeevaartpolitie, de luchtvaartpolitie en de spoorwegpolitie in de rijkswacht" (nr. 1951)

sprekers : de heren **Reynders, Van den Bossche**, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken

COMMISSION DE L'INTÉRIEUR,
DES AFFAIRES GÉNÉRALES
ET DE LA FONCTION PUBLIQUE

RÉUNION PUBLIQUE DU
MARDI 9 FÉVRIER 1999

PRÉSIDENCE de
M. Ch. Janssens

La séance est ouverte à 14.15 heures.

COMMISSIE VOOR DE BINNENLANDSE ZAKEN,
DE ALGEMENE ZAKEN
EN HET OPENBAAR AMBT

OPENBARE VERGADERING VAN
DINSDAG 9 FEBRUARI 1999

VOORZITTER :
De heer Ch. Janssens

De vergadering wordt geopend om 14.15 uur.

Mondelinge vraag van de heer Francis Van den Eynde aan de eerste minister over "bepaalde uitspraken van de directeur van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding" (nr. 1912)

Question orale de M. Francis Van den Eynde au premier min.stre sur "certaines déclarations du directeur du Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme" (n° 1912)

De **voorzitter** : De heer Francis Van den Eynde heeft het woord.

De heer **Francis Van den Eynde** (VL.BLOK) : Mijnheer de voorzitter, op 16 januari heeft het Brusselse dagblad *Le Soir* plots gewag gemaakt van het feit dat het Vlaams Blok een vakbond zou oprichten. Deze vakbond zou luisteren naar de merkwaardige naam "Vlaams Werknemers Vakverbond", afgekort VWV. Behalve dat de naam, naar mijn mening, qua marketing slecht gekozen zou zijn aangezien men hem niet kan uitspreken, kan ik u verzekeren dat van dergelijke organisatie binnen het Vlaams Blok nooit sprake is geweest. Wij hebben er nooit aan gedacht enige vakbondsorganisatie op te richten, laat staan een VWV.

Wij zijn het intussen wel gewoon fantastische verhalen in de Franstalige pers aan te treffen over de Vlaamse Beweging en zeker over het Vlaams Blok, zeker van een dagblad als *Le Soir* dat op het vlak van fantasie niet te kloppen is, al zijn de verhalen die ze over ons vertellen meestal toch iets

gruwelijker dan de oprichting van een vakbond. Ik zou daar geen interpellatie aan wijden - u bent trouwens niet bevoegd voor de redactie van *Le Soir* - ware het niet dat naast het artikel naar hetwelke ik daarnet heb verwezen, nog twee andere artikels in *Le Soir* te vinden waren over hetzelfde gefantaseerd onderwerp.

Een van beide was, en hier kom ik terzake wat uw bevoegdheid betreft, een interview over die gefantaseerde vakbond met pater Leman, die hierover allerlei verhalen begint te vertellen. Hij begint met te zeggen dat de inspiratie te zoeken is bij Franco en Salazar. Ik ben geen specialist terzake, maar een militaire dictator die theorieën verdeelt in verband met syndicalisme, lijkt me niet echt mogelijk. Hij geeft nog ander commentaar op die vakbond en waarschuwt ervoor dat die vakbond door het Vlaams Blok opgericht wordt om de SP aan te pakken. Daarenboven zegt hij dat het niet enkel om de SP gaat, maar dat het Vlaams Blok het meer bepaald heeft tegen de FGVB, in het Nederlands de ACOD, de vakbond voor ambtenaren. De heer Leman weet blijkbaar niet dat een algemeen vakverbond niet specifiek voor ambtenaren is. Wat hij met zekerheid stelt, is dat dit weer een sinister manoeuvre is van het kwaadaardige Vlaams Blok om het systeem in dit land te ontwrichten en zeker het socialisme.

U vraagt zich misschien af, mijnheer de eerste minister, wat u daarmee te maken heeft. Welnu, pater Leman en zijn

Centrum ressorteren onder uw bevoegdheid, vermits zij betaald worden met een gedeelte van de begroting van uw departement. Ik weet dat u straks weer zal zeggen dat het Centrum onafhankelijk is. U kent echter ook het Engelse spreekwoord "Who pays the piper, calls the tune", met andere woorden, "wiens brood men eet, diens woord men spreekt". Pater Leman eet het brood van het departement van de eerste minister en is dus afhankelijk van hem.

Ik wil er maar op wijzen dat het te gek is, dat een hoge ambtenaar - want dat is hij - die zich naar verluidt zou moeten bezighouden met de strijd tegen racisme, hier als een Don Quichote optreedt, storm loopt tegen windmolens, spoken gaat zoeken in het kamp van zogenaamde racisten en in feite het geld van de belastingbetaler verspilt aan het vertellen van sprookjes over een partij die dan tenminste het voordeel heeft, in tegenstelling tot hemzelf, dat haar mandatarissen verkozen zijn door de kiezers terwijl hij aangeduid is door zijn pater superior, zijn bisschop of door de CVP, dat weet ik niet exact. Hij is alleszins niet verkozen. Het is in elk geval ongepast dat een dikbetaalde ambtenaar stormloopt tegen windmolens. Daarom roep ik u vandaag ter verantwoording.

De **voorzitter** : De eerste minister heeft het woord.

Eerste minister **Dehaene** : Mijnheer de voorzitter, aangezien ik voor geen enkele inspanning terugdeins, wil ik ook moeite doen voor de sociale

opvoeding van de heer Van den Eynde. De vertaling van FGTV is wel degelijk ABVV en het ACOB is de CGSP. Zo heeft deze interpellatie toch zin gehad.

Ik zal het achtbare lid eerst op de hoogte brengen van de interne werking van zijn partij. De reeks van *Le Soir* was gebaseerd op een programma dat verspreid werd door de voorzitter van het Vlaams Blok van de afdeling Wemmel. Ook op Internet heeft hij deze informatie verspreid. Als u dit wenst, bezorg ik u het adres. Het verhaal werd dus niet zomaar uit de lucht gegrepen. De krant heeft zich op die bron gebaseerd.

Voor de rol van de directeur van het Centrum voor Gelijke Kansen en Racismebestrijding verwijs ik - net zoals de heer Van den Eynde - naar de vorige interpellaties zodat we de commissie daarmee niet onnodig moeten belasten.

De **voorzitter** : De heer Francis Van den Eynde heeft het woord.

De heer **Francis Van den Eynde** (VL.BLOK) : Mijnheer de voorzitter, het Vlaams Blok - en dus ook de afdeling Wemmel - heeft niets te maken met om het even welke oprichting van een vakbond. *Le Soir* schrijft evenwel wat ze wil. Ik heb u niet geïnterpelleerd over *Le Soir*.

Het is wel kras dat een ambtenaar die onder uw bevoegdheid valt en een wedde verdient van ongeveer drie miljoen frank per jaar, om het even wat mag zeggen. De kiezer zal het daarover niet eens zijn. U kunt zich blijven beroepen op het feit dat Leman volkomen afhankelijk handelde maar dan schort er iets aan het systeem dat zoiets toelaat.

De **voorzitter** : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Karel Van Hoorebeke aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "zijn weigering om een afvaardiging van de vereniging 'mensen zonder papieren' te ontvangen" (nr. 1876)

Question orale de M. Karel Van Hoorebeke au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "son refus de recevoir une délégation de l'association des 'personnes sans papiers'" (n° 1876)

De **voorzitter** : De heer Karel Van Hoorebeke heeft het woord.

De heer **Karel Van Hoorebeke** (VU) : Mijnheer de voorzitter, vooreerst wens ik mij te verontschuldigen voor het feit dat mijn twee vragen die vorige week waren ingediend, omwille van onvoorzien omstandigheden moesten worden uitgesteld. Ik dank de voorzitter dat ik deze vandaag kan behandelen.

Het betreft een aangelegenheid die zich op 18 januari voordeed. Toen wilden de mensen zonder papieren u symbolisch een kopie overhandigen van de regularisatieaanvragen die ze hadden ingediend bij de dienst Vreemdelingenzaken.

Van bij het begin van uw ambtstermijn werd u geconfronteerd met het fenomeen kerkbezettingen. Herhaaldelijk werd u gevraagd ofwel de kerkbezitters een bezoek te brengen, ofwel hun delegatie te ontvangen. U gaf toen het standpunt van de regering, namelijk dat geen algemene regularisatie wordt doorgevoerd maar dat iedereen individueel zijn aanvraag kan indienen. Dat is toen ook gebeurd. Dit blijft evenwel een risicovolle onderneming. Op dat moment treedt men immers uit de illegaliteit, want er dient een officieel adres te worden opgegeven. U kent waarschijnlijk het geval van iemand die dit inderdaad deed en onmiddellijk daarna werd opgepakt. Dit kan moeilijk worden geïnterpreteerd als de geest van regularisatie die de regering heeft vooropgesteld.

Toen de groep van mensen zonder papieren deze actie ondernam, wilden ze symbolisch een kopie van de aanvraag overhandigen, die ze op regelmatige wijze bij de dienst Vreemdelingenzaken hadden ingediend; niet om van u te horen dat daaraan een voorkeursbehandeling zou worden gegeven of dat degenen die u zouden te woord staan zouden horen dat zij geregulariseerd zouden worden, maar om aan te tonen dat zij, die reeds geruime tijd in de illegaliteit verblijven, toch naar buiten kunnen treden en als een ernstige partner moeten worden aangezien. Dit werd hen onmogelijk gemaakt. Niet alleen weigerde u een delegatie te ontvangen, maar bovendien zorgde u voor een dergelijk cordon van rijkswachters, dat uw kabinet onmogelijk te benaderen was.

Voor deze mensen was dit nogmaals het bewijs dat ze als paria worden beschouwd, als mensen die niet worden aanhoord. Misschien is dit niet alleen een evangelische plicht, maar bovendien valt het wel onder het socialistische gedachtegoed : iedereen heeft het recht te worden aanhoord. Het lijkt me een louter menselijke aangelegenheid.

Mijn vraag is of u zodanig onder druk staat van de publieke opinie of van het Vlaams Blok ? Kan dan geen enkel positief signaal worden gegeven ? Bij een vroegere gelegenheid hebt u de parlementsleden, die een bezoek hadden gebracht aan de kerkbezitters te fout verweten dat zij een verkeerd signaal aan de burger gaven. Maar vreest u dan niet dat deze wijze van handelen evenzeer als een verkeerd signaal kan worden geïnterpreteerd ? De burger ziet hierin een legitimatie van de woorden van het Vlaams Blok. Deze houding verbaast me want van u verwacht men een andere ingesteldheid.

Wat is de achterliggende reden van uw weigering om een delegatie van "mensen zonder papieren" te ontvangen ?

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

De heer **Van den Bossche**, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken : Mijnheer de voorzitter, ik wens twee voorafgaande opmerkingen te maken. In de eerste plaats moeten die personen hun adres niet bekendmaken. Ze kunnen hun domicilie bij een advocaat kiezen. Ze lopen dus weinig risico. Een aantal onder hen heeft dit trouwens gedaan. In de tweede plaats hebben de twee terugwijzingen in Verviers niets te maken met de regularisatie maar wel met de gewone procedure van de dienst Vreemdelingenzaken, meer bepaald van de afdeling die zich bezighoudt met de teruggewezenen en met de controle op de teruggewezenen.

Ten gronde kan ik antwoorden dat ik iedereen gelijk behandel. Ook anderen moeten hun aanvraag voor regularisatie niet bij mij indienen maar wel bij de DVZ. Ik heb geen zin om mee te doen aan mediashows, wat deze actie duidelijk was.

Vervolgens, de neutrale zone is de neutrale zone. Ik heb geen speciale beschermingsopdrachten gevraagd. Het beschermen van de neutrale zone is een van de vaste opdrachten van de rijkswacht. Mijn kabinet is net als een groot deel van de administratie in de neutrale zone gelegen.

Het beleid is vanaf het begin duidelijk geweest. De nota's werden opgesteld en bekendgemaakt. We hebben ervoor gezorgd dat ze via de ombudsdiensten en niet gouvernementele organisaties aan de kerkbezitters werden overhandigd. Iedereen werd dus ingelicht over het beleid, met zijn hardere en zijn zachtere standpunten. Toen ik de bemiddelingspoging van de ombudsmannen heb aanvaard, heb ik gemerkt

dat sommige zaken werden verdraaid en onjuist werden voorgesteld door de groep die de kerken bezet. Mijn vertrouwen in de betrokken personen was al niet groot en is daardoor zeker niet vergroot. Dat was dus een reden te meer om die delegatie niet te ontvangen. Ik zie trouwens niet in waarom ik hen zou moeten ontvangen. Ze hebben hun aanvragen ingediend en die zullen zoals alle andere aanvragen worden behandeld. Ze genieten geen voorrang. Overigens klopt het verhaal dat alle kerkbezitters reeds lang in België verblijven ook niet helemaal. Een aantal dossiers is reeds onderzocht en een aantal zal worden afgewezen. Het gaat dan onder andere om personen die pas sinds drie maanden in België verblijven. Er is dus sprake van een zekere mythevorming.

Ik heb van in het begin een bepaalde lijn gevolgd en zal daar ook niet van afwijken.

De voorzitter: De heer Karel Van Hoorebeke heeft het woord.

De heer Karel Van Hoorebeke (VU): Mijnheer de voorzitter, het is duidelijk dat er binnen de groep personen zijn die misbruik wensen te maken van de situatie. Daarom moeten ze ook een individuele aanvraag indienen die individueel zal worden beoordeeld. Ik acteer het standpunt van de regering dat er geen algemene regulatie kan komen omdat dan het gevaar voor misbruik te groot is.

Het gaat echter om een maatschappelijk probleem dat in Brussel, Antwerpen, Verviers en ook elders de kop opsteekt. De vice-eerste minister is blijkbaar van plan om iedereen die in de toekomst vraagt om door hem persoonlijk te worden gehoord, te weigeren. Ze moeten zich tot de administratie richten. Als dit zijn antwoord is, dan heb ik daar geen probleem mee. Ik vrees echter dat hij niet altijd zo consequent zal zijn.

Minister Van den Bossche: Het is geraadzaam geen personen te ontvangen die illegaal in het land zijn. Als ik dat wel zou doen, bevind ik mij in een uitermate moeilijke situatie. De RTBF heeft mij uitgenodigd voor een debat waar ook twee illegalen aanwezig zouden zijn. Ik heb de programmamakers gevraagd mij niet uit te nodigen. Als ik op de uitnodiging zou ingaan, dan word ik geconfronteerd met een situatie die ik niet kan dulden. Het ging immers om twee personen die reeds waren uitgewezen. Ik zou dan verplicht zijn onmiddellijk de rijkswacht op de hoogte te stellen. We moeten de situatie dus niet nodeloos ingewikkeld maken.

De heer Karel Van Hoorebeke (VU): Dat is de ogen sluiten voor de realiteit.

Minister Van den Bossche: Nee, dat is juist de realiteit onder ogen zien.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Karel Van Hoorebeke aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "het eindverslag van de commissie belast met de evaluatie van de instructies inzake de verwijdering" (nr. 1877)

Question orale de M. Karel Van Hoorebeke au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "le rapport final de la commission chargée de l'évaluation des instructions en matière d'éloignement" (n° 1877)

De voorzitter: De heer Karel Van Hoorebeke heeft het woord.

De heer Karel Van Hoorebeke (VU): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, wij namen kennis van het eindverslag dat u op 21 januari laatstleden werd overhandigd door de commissie belast met de evaluatie van de instructies inzake de verwijdering.

Het is een interessant document waarin de commissie Vermeersch een aantal belangrijke en zinnige punten uiteenzet.

Maar, en niet in het minst vanuit Gent, wordt kritiek geuit op het werk van de commissie en meer bepaald op professor Vermeersch zelf. Er wordt bijvoorbeeld verwezen naar het feit dat professor Vermeersch een kennis van u is, mijnheer de minister, al wil dat niets zeggen. Als gewezen vice-rector van de universiteit heeft de man zeker zijn verdienste, waarvoor mijn respect. Ik bedoel maar dat een dergelijk rapport altijd aanleiding geeft tot allerlei opmerkingen en vormen van kritiek, zowel in positieve als negatieve zin.

Vandaar dat ik het nuttig vond terzake een vraag te stellen, al ben ik van mening dat gezien het belang van dit rapport, het aangewezen was geweest hierover een debat te voeren in de Kamer.

Momenteel wordt het verslag geëvalueerd door de commissie voor de Binnenlandse Zaken van de Senaat en bij die gelegenheid werd professor Vermeersch verhoord.

Mijnheer de minister, het rapport van de commissie-Vermeersch houdt een aantal aanbevelingen in - waarbij ik mij niet meteen wens aan te sluiten. Wij hadden ze samen moeten bespreken en beoordelen. Graag vernam ik wat uw visie omtrent dit rapport is.

Mogen wij binnenkort van u een uitgewerkt verwijderingsplan verwachten? Zo ja, kan het in de commissie voor de Binnenlandse Zaken worden besproken alvorens het van kracht wordt?

Wat zijn uw concrete bedoelingen met betrekking tot de aangekondigde zakenvluchten? Zal op dat vlak een en ander worden uitgewerkt? Is er reeds sprake van een concrete samenwerking met Nederland en eventueel met andere landen?

Quid met de psychologische begeleiding. Uit een commentaar van het hoofd van de federatie van psychologen blijkt dat zij er niet zullen aan meewerken, omdat zij het niet tot hun taak beschouwen mensen ervan te overtuigen iets onder dwang te doen.

Hoever staat het met uw gesprekken met de officiële pilotenorganisaties zoals Sabena? Als in de toekomst zakenvluchten worden ingelast, zal dat dan niet meer moeten gebeuren via de officiële lijnvluchten?

Vanaf bladzijde 26 worden in het verslag een aantal concrete algemene aanbevelingen uiteengezet. Zal het huidige beleid op basis daarvan worden aangepast?

Mijnheer de minister, op deze concrete vragen had ik graag een antwoord gekregen, alsook uw visie omtrent het rapport van professor Vermeersch en consorten.

De voorzitter: De minister heeft het woord.

De heer Van den Bossche, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken: Mijnheer de voorzitter, het staat deze commissie vrij professor Vermeersch uit te nodigen om zijn verslag toe te lichten en vragen te beantwoorden, zoals de Senaatscommissie dit heeft gedaan. Als men het evenwel verdacht vindt dat ik een van de tien leden van een commissie ken, leven wij in een maatschappij waarin de vervolgingswaan zinvolle vormen begint aan te nemen. Mijns inziens is de persoonlijkheid van professor Vermeersch derwijze dat hij niet onmiddellijk bereid is zich te laten gebruiken voor welk doel dan ook. Het is reeds vaak gebeurd dat wij er verschillende meningen op nahielden en dat heeft

nooit tot ruzie geleid. Als men zo redeneert, wordt het voor mij overigens moeilijk om een op een of ander domein gereputeerd professor aan te stellen, want ik ken de meesten van hen persoonlijk, gezien mijn voorgeschiedenis. Ik vind de opmerking die werd gemaakt dus vooral beledigend voor Etienne Vermeersch.

Wat mij betreft, kan de organisatie van psychologen waarvan sprake zeggen wat ze wil. Ik zal de nodige aanwervingen doen. Deze mensen hebben blijkbaar het verslag-Vermeersch niet goed gelezen. De bedoeling is niet mensen te overtuigen, maar ze te begeleiden. Zo ziet men maar dat psychologen samen niet altijd de nodige academische discipline aan de dag leggen om een antwoord te formuleren.

De vraag werd gesteld of de te nemen maatregelen zullen worden besproken vooraleer een beslissing wordt genomen. Het antwoord is negatief. Eerst zal een beslissing worden genomen en dan kan een bespreking volgen. Als u het verslag en de twee nota's die ik heb rondgedeeld leest, zult u overigens merken dat het regeringsbeleid inzake de procedure in elk geval niet spectaculair zal moeten worden aangepast. Sommige elementen waren ondertussen reeds opgenomen in de voorlopige richtlijn. Ik heb de opdracht gegeven de aanbevelingen te ontleden en in werkfiches op te nemen. Er werden werkgroepen samengeroepen van ambtenaren en leden van de rijkswacht die de fiches moesten bestuderen. Op 5 februari hebben zij hun nota's met concrete en uitvoerbare voorstellen ingediend. Ze bevinden zich bij mij om te worden bestudeerd. Onmiddellijk na de krokusvakantie zal een implementatienota worden uitgebracht die ik in alle openheid zal bespreken met de hele werkgroep onder het voorzitterschap van professor Vermeersch. Nadien zullen wij een beslissing nemen.

Een aantal zaken is vandaag reeds voorspelbaar. De lijnvluchten zullen blijven doorgaan. Slechts in extreme gevallen zal worden gebruikgemaakt van zakenvluchten. Men werkt momenteel aan de voorbereiding van deze procedure. In Nederland werd reeds een aantal zakenvluchten ingeleid. Eerstdaags ontmoet ik staatssecretaris Cohen die hiermee is belast in Nederland. Met de piloten hoeven geen specifieke afspraken meer te worden gemaakt, want zij waren aanwezig in de commissie-Vermeersch. Met hen werd ook uitvoerig gesproken ter gelegenheid van het uitwerken van de voorlopige richtlijn. Daarna was er nog een

vergadering met Sabena naar aanleiding van de ondertekening van het Protocol tussen Sabena en de rijkswacht, waarbij de twee topmannen van Sabena waren vergezeld van de verantwoordelijke voor de piloten, zelf een gewezen piloot.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Interpellation de M. Vincent Decroly au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "l'expulsion par la Belgique de ressortissants de Sierra Leone vers la Guinée" (n° 2227)

Interpellatie van de heer Vincent Decroly tot de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "de uitzetting door België van onderdanen van Sierra Leone naar Guinee" (nr. 2227)

Le président : La parole est à M. Vincent Decroly.

M. Vincent Decroly (ECOLO-AGALEV) : Monsieur le président, monsieur le ministre, la Belgique procède, depuis plusieurs semaines, à des expulsions de demandeurs d'asile sierra-léonais. Or, depuis plusieurs semaines aussi, et même depuis plusieurs mois, une guerre civile extrêmement grave touche ce pays, le déchire au point qu'on puisse parler aujourd'hui d'une véritable "dérive à la somalienne" en Sierra Leone. Le pays est déchiré par des groupes armés relevant plus d'intérêts mafieux que d'objectifs politiques. On assiste à une véritable disparition de l'Etat et jusque dans la capitale Freetown, l'autorité de l'Etat a complètement disparu.

Je cite un communiqué de presse d'Amnesty International du 7 janvier 1999 qui décrit en termes assez spectaculaires la dégradation de la situation dans ce pays. "Les atteintes aux droits humains", signale Amnesty International, "commises par les forces de l'FRC et du RUF dans le nord et l'est de la Sierra Leone" - ce sont les deux principales forces en confrontation dans ce pays - "se sont multipliées et elles prennent les formes les plus atroces : civils victimes de mutilations, notamment d'amputation brutale des pieds, des mains, des bras, des lèvres ou encore des oreilles. Les femmes et les fillettes ont été systématiquement violées. Des centaines de civils, notamment des enfants ainsi que des jeunes hommes et femmes ont été enlevés. En raison de ces violences, des

centaines de milliers de Sierra Léonais ont fui vers les territoires voisins de la Guinée et du Liberia, ou bien sont devenus des personnes déplacées à l'intérieur de leur propre pays. Les récents combats ont donné lieu à d'importants mouvements de population vers la capitale, jusqu'alors épargnée par les affrontements." Au 7 janvier 1999, cela était vrai, mais, depuis, la capitale a, elle aussi, été gagnée par les affrontements. Dans un article paru dans Libération, le 30 décembre 1998, sous la plume de l'excellent journaliste Stephen Smith, on trouve des données catastrophiques : le nombre de personnes déplacées, dans un pays comprenant 5 millions d'habitants, depuis le début des affrontements en 1991, s'élève à 700 000; nombre de réfugiés hors-frontière : 400 000, avec une précision du HCR en date du 31 janvier 1999 faisant monter ce chiffre à 440 000; nombre de personnes mutilées : 3 000 à 4 000 et nombre de personnes assassinées : 10 000 à 20 000. Et tout cela dans un pays comptant une population de 5 millions d'habitants.

Monsieur le ministre, où en est-on finalement en matière de politique d'asile en Belgique ? Semira Adamu est-elle vraiment morte pour rien le 22 septembre 1998 ? Depuis, deux principaux résultats semblent avoir marqué l'attitude de votre gouvernement : d'abord la publication assez pénible d'une circulaire de "régularisation" dont nous avons déjà débattu ou essayé de débattre, et d'autre part, l'installation de la commission de réflexion à laquelle le collègue Van Hoorebeke vient de faire allusion. Mais vous poursuivez la politique de vos prédécesseurs en dépit de ses échecs retentissants. La seule petite idée que vous avez été en mesure d'émettre jusqu'à présent est celle de ces rapatriements forcés par des compagnies aériennes privées. Cela vous permettra probablement de poursuivre moins chaotiquement l'objectif de 15 000 expulsions par an, soit 41 par jour, assigné par M. Vande Lanotte à votre administration. L'Office des étrangers et la gendarmerie, dans un système comme celui-là, pourront sans doute officier à l'abri des regards gênants des témoins que sont les passagers des lignes ordinaires sur lesquelles des places individuelles étaient jusqu'ici réservées par l'Office. Et surtout, ils ne seront plus importunés par des pilotes de ligne qui font évacuer les gendarmes et les personnes à déporter parce que transporter des personnes contre leur gré n'entre ni dans leur vocation, ni dans leur éthique professionnelle.

Le problème que j'aperçois, monsieur le ministre, c'est que cette politique, qui a pourtant été marquée par un échec et un drame retentissant le 22 septembre, continue à être émaillée pratiquement chaque semaine d'un incident plus ou moins scandaleux. J'en cite quelques-uns pour mémoire en n'osant pas imaginer la nature de ceux qui ne nous reviennent même pas, faute de témoins pour rapporter l'information. Je vous rappelle l'affaire Blandine Kaniki : l'histoire de cette jeune détenue du centre 127bis, enceinte, qui perd son bébé en dépit d'une dizaine de visites médicales effectuées par les médecins du centre fermé.

M. Van den Bossche, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur : Ce sont des mensonges inventés par M. Decroly.

M. Vincent Decroly (ECOLO-AGALEV) : Ce ne sont pas des mensonges.

M. Van den Bossche, ministre : Ce sont tous des mensonges.

M. Vincent Decroly (ECOLO-AGALEV) : Vous avez vous-même répondu à une interpellation à ce sujet.

M. Van den Bossche, ministre : Ce que vous me rapportez n'a rien à voir avec les faits.

M. Vincent Decroly (ECOLO-AGALEV) : Vous avez quand même répondu à une interpellation il y a environ trois semaines.

M. Van den Bossche, ministre : Cela n'a rien à voir avec les faits.

M. Vincent Decroly (ECOLO-AGALEV) : Votre réponse me confirmait qu'il y avait bien eu une dizaine de visites médicales...

M. Van den Bossche, ministre : Je sais bien ce que je vous ai répondu.

M. Vincent Decroly (ECOLO-AGALEV) : ...et qu'en dépit de cette dizaine de visites médicales, on n'avait pas pu diagnostiquer correctement le risque de fausse couche que, malgré les pertes de sang, cette personne courait.

M. Van den Bossche, ministre : Mais non !

M. Vincent Decroly (ECOLO-AGALEV) : Si pour vous, cela ne pose aucun problème et si les médecins du centre 127bis ont bien travaillé, je tiens à vous signaler qu'aujourd'hui, une plainte a été introduite et est à l'examen au conseil de l'ordre des médecins à ce sujet.

M. Van den Bossche, ministre : Il y en a beaucoup.

M. Vincent Decroly (ECOLO-AGALEV) : Sans doute direz-vous que cela n'a rien à voir non plus, monsieur le ministre.

M. Van den Bossche, ministre : C'est vrai. C'est une plainte inspirée par M. Decroly.

M. Vincent Decroly (ECOLO-AGALEV) : Pas du tout. Cela, c'est le fruit de votre imagination.

M. Van den Bossche, ministre : Je vous donnerai lecture de votre innocence d'ici quelques minutes.

M. Vincent Decroly (ECOLO-AGALEV) : Très bien.

Un docteur honoris causa, en provenance du Cameroun, a été pour le moins mal accueilli à Zaventem il y a quelques jours...

M. Van den Bossche, ministre : Il a été accueilli selon les règlements.

M. Vincent Decroly (ECOLO-AGALEV) : ...comme des centaines d'autres invités à des colloques scientifiques organisés par nos universités. "Travail normal et valable des gendarmes", avez-vous déjà répondu.

M. Van den Bossche, ministre : Oui.

M. Vincent Decroly (ECOLO-AGALEV) : Santigue Kargbo, un demandeur d'asile sierra-léonais expulsé le week-end des 23 et 24 janvier vers la Guinée Conakry, aurait dû être admis en soins intensifs à l'hôpital de Conakry à la suite de mauvais traitements qu'il aurait subis lors de son expulsion de Belgique.

Fatimata Mohamed, demandeuse d'asile d'origine sierra-léonaise, a également subi de graves violences lors d'une tentative d'expulsion ratée dont elle a fait l'objet ce 25 janvier. Monsieur le ministre, je lui ai rendu visite il y a quelques jours avec un médecin dont le rapport est, dans les grandes lignes, confirmé par celui que vous avez demandé à votre propre administration. Que dit le rapport de votre administration ? Le docteur Weinsberg y explique que Fatimata Mohamed présente des signes de pressions sur la nuque, un gonflement de la cheville droite, une rougeur à la tête où une mèche de cheveux manque, ainsi que différentes égratignures au poignet droit. Le médecin juge vraisemblable le lien entre ces symptômes et les faits de violence

décrits par Fatimata. Il signale par la même occasion que la jeune femme a demandé à être soignée ces derniers jours et qu'elle a reçu des anti-douleurs.

Même diagnostic ou diagnostic très proche du médecin qui a bien voulu m'accompagner lors de ma dernière visite, le 28 janvier 1999, au centre fermé de Bruges. Il indique : "Tuméfaction de la nuque avec disparition de la lordose cervicale physiologique. Rotation de la tête limitée vers la gauche et la droite, correspondant à un bloc fonctionnel post-traumatique évident. Tuméfaction périmalléolaire externe du pied droit. Petite plaie superficielle du poignet droit à la base de l'éminence thénar." Le médecin complète : "Enfin, la personne manifeste des signes évidents d'inhibition et d'angoisse." C'est ce qui m'a le plus frappé, monsieur le ministre.

En effet, Fatimata Mohamed est une des compagnes de détention de Sémira Adamu. Et lors de la dernière tentative d'expulsion, on lui aurait dit que celle-là serait la dernière et que la prochaine fois, elle sortirait morte ou vive de Belgique. Cela me paraît relever d'une pression et d'une manœuvre d'intimidation absolument inqualifiable de la part de ceux qui sont chargés de ce sale travail.

Dans le cas de Fatimata Mohamed, tout concorde à montrer que les pièces du puzzle sont présentes pour la reproduction du drame du 22 septembre sont présentes.

Je voudrais vous demander ce que vous comptez faire pour éviter que l'on ne revive un tel drame. Manifestement, cette personne, qui a 19 ans, fait l'objet d'un acharnement administratif incroyable.

Je voudrais attirer votre attention sur le fait que plusieurs autres détenus du centre de Bruges, qui se trouvent dans une situation très analogue à la sienne, voire dans une situation qui, juridiquement, serait moins claire, ont, eux, bénéficié récemment d'une relaxe. Alors que pour ce qui concerne Fatimata Mohamed, en dépit d'avis répétés de la chambre du conseil favorables à sa libération, l'office des étrangers a régulièrement introduit un recours qui a été accueilli favorablement par la chambre des mises en accusation.

J'attirerai aussi votre attention, monsieur le ministre, sur la difficulté croissante dans laquelle se trouvent les parlementaires qui souhaitent accéder aux centres fermés, dans le cadre de leur droit de visite. Tout se passe comme si le système se refermait davantage

encore. En octobre 1998, alors que la tension avait brusquement monté à la suite de l'assassinat de Semira, j'ai pu passer cinq heures - de 22 heures à 3 heures du matin - à l'intérieur du centre fermé de Bruges, y circuler librement accompagné par des membres du personnel, y rencontrer qui je souhaitais, en compagnie d'un médecin qui a pu ausculter des détenus, contrôler leur fiche médicale et dialoguer avec les médecins du centre fermé.

Le 28 janvier dernier, tout a été très différent. En dépit d'un avertissement téléphonique du directeur du centre vers 18 heures, j'ai été obligé de parlementer longuement, pour pouvoir y rentrer vers 21 heures 30. Finalement, je n'ai pu y rencontrer qu'une seule détenue - et ce après avoir dû négocier longtemps - pendant une demi-heure en l'absence du directeur du centre. J'aimerais obtenir des explications à ce propos. Je ne comprends pas qu'il faille négocier à ce point pour pouvoir exercer une mission parlementaire normale, qui nous est reconnue et qui nous paraît très importante.

Dès lors, je souhaiterais poser les questions suivantes au ministre.

1. Au vu de la dégradation terrible en Sierra Leone, comment notre pays peut-il encore en expulser les ressortissants ?

2. Pourquoi ne pas décréter un moratoire sur les expulsions vers des pays à ce point troublés ?

3. Que faites-vous, monsieur le ministre, du rapport de la commission sénatoriale ? Vous dites souvent que, pour vous, ce document est important et que vous en tenez compte. Pourtant, ce rapport indique explicitement qu'"il partage le point de vue des organisations selon lequel on doit faire preuve de la plus grande circonspection lors de l'expulsion vers des pays dont la situation intérieure n'est pas claire ou qui sont plongés dans le chaos". La commission estime que, dans ce genre de situation, il faudrait organiser un système de surveillance. Je crois que tout ceci s'applique bien pour la Sierra Leone.

4. Quelles garanties la Belgique a-t-elle que la Guinée-Conakry, récemment dénoncée par Amnesty International comme violant la Convention de Genève, ne renvoie pas en Sierra Leone ceux que notre pays expulse vers Conakry ? Selon un courrier du 1er février 1999 émanant du délégué du HCR, en poste à Bruxelles pour le Benelux, les réfugiés qui ont milité en faveur des rebelles du RUF seraient tous emprisonnés afin d'être remis dès

que possible aux autorités de la Sierra Leone. Pourtant, une fois arrivés dans leur pays d'origine, ces réfugiés risquent bien d'être exécutés.

Toujours selon le HCR en poste à Bruxelles, les demandeurs d'asile originaires de la Sierra Leone qui ont été déboutés devraient être autorisés à rester temporairement dans les pays où ils ont demandé l'asile, en attendant que la situation s'améliore en Sierra Leone. Cette position me semble acceptable. Et cette demande ne provient ni d'un parlementaire écologiste, que vous croyez fantaisiste, ni d'une ONG caritative, mais bien du délégué du HCR pour le Benelux.

5. Quelle est votre version des faits, monsieur le ministre, quant aux circonstances de l'expulsion de Santiago Kargbo. Confirmez-vous son hospitalisation à son arrivée à Conakry ? Si cet état était lié aux méthodes brutales qui continuent à être utilisées pour rapatrier les demandeurs d'asile par la force, quelles conclusions en tireriez-vous ? Je vous signale que j'ai retrouvé trace de Santiago Kargbo et que je serai particulièrement attentif à votre réponse à ce sujet.

6. Pouvez-vous m'indiquer ce qui est arrivé à Fatimata Mohamed ? Quelles dispositions avez-vous prises ou allez-vous prendre pour éviter qu'elle subisse le même sort que Semira Adamu, alors que certains gendarmes le lui ont promis ?

De **voorzitter** : De minister heeft het woord.

De heer **Van den Bossche**, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken : Mijnheer de voorzitter, collega's, de eerste vraag was hoe men met het oog op de situatie in Sierra Leone nog tot verwijdering kan overgaan.

Ten eerste, er worden geen personen bij hun verwijdering naar Sierra Leone overgebracht. Meer zelfs, als hij voldoet aan de voorwaarden gesteld in de rondzendbrief van 15 december 1999 inzake regularisaties, kan een Sierraleoner in aanmerking komen voor regularisatie wegens onverwijderbaarheid, wat overigens tegemoetkomt aan de vraag van de regionale vertegenwoordiging van het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen.

Ten tweede, de Sierraleonezen die aan de grenzen worden tegengehouden en geen vluchtelingen zijn volgens de Conventie van Genève, vallen onder de internationale rechtsregels zoals vastgelegd in de Conventies van Chicago en Tokio. Dit betekent dat ze door de

luchtvervoerder moeten worden teruggebracht naar de plaats waar zij zijn opgestapt. Deze personen worden dus wel teruggezonden maar niet naar Sierra Leone. Andere landen, waaronder Nederland en Duitsland, voeren trouwens een gelijkaardig beleid.

Een ander probleem doet zich voor bij het verwijderen van personen die beweren uit Sierra Leone afkomstig te zijn, terwijl dat in feite niet het geval is. Wanneer men bescherming biedt aan een bepaalde groep, beginnen mensen zich uit te geven als behorend tot die groep. Dat is ook voor de Kosovaren het geval. In een aantal gevallen hebben de betrokken personen dit trouwens effectief toegegeven. Ik kan u daarvan voorbeelden geven. In andere gevallen bestaat er grote twijfel over de nationaliteit. Deze twijfel wordt vaak gevoed door het feit dat de taal niet overeenstemt met de beweerde nationaliteit. Voortgaand op de reeds gedane vaststellingen kan men dus aannemen dat een aantal vermeende Sierraleonezen waarschijnlijk niet uit Sierra Leone afkomstig is. Die personen kunnen natuurlijk wel worden verwijderd.

De regionale vertegenwoordiging van het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen heeft deze maand nogmaals bevestigd dat Sierraleonezen die door Guinea zelf worden tot Guinea toegelaten, niet het risico lopen naar Sierra Leone te worden gestuurd. De kleine groep die zou behoren tot het *Front uni révolutionnaire* is een uitzondering. Dit is slechts een kleine groep maar naar gewoonte zullen waarschijnlijk velen zich erop beroepen dat ze er deel van uitmaken, terwijl dat voor weinigen geldt. Wie door Guinea zelf niet tot Guinea wordt toegelaten, wordt uiteraard ook niet doorgestuurd naar Sierra Leone.

Vervolgens is er het geval Cagbo. Cagbo is op 18 januari 1999 gerepatriëerd. Hoewel de betrokkene bij het aan boord komen van de passagiers wat lawaai maakte, is hij probleemloos vertrokken en volgens Sabena goed en wel aangekomen. Volgens de rijkswacht werd hij opgevangen door zijn familie. Buiten het boeien bij de overbrenging naar het vliegtuig, werd er op geen enkel moment dwang gebruikt. Dat blijkt uit het verslag dat ik terzake heb ontvangen. De rijkswacht beschikt tot dusver over geen enkele aanwijzing dat de betrokkene gehospitaliseerd zou zijn. Tot op heden heb ik de vice-consul in Conakry, noch de lokale verantwoordelijke van Sabena kunnen bereiken voor verdere informatie. De *local station manager* van Sabena werd wel gecontacteerd en zou de feiten natrekken. Tot op heden hebben wij

terzake nog geen bericht ontvangen. Ik beschik dus niet over de minste aanwijzing die de beweringen als zou de heer Cagbo zijn gehospitaliseerd ten gevolge van de overbrenging en van feiten tijdens de vlucht, kunnen bevestigen. Dit sluit niet uit dat ik bereid ben de zaak te laten onderzoeken. Dan moet u mij echter meer details geven. Ik kan moeilijk onderzoek verrichten in heel het land. Als u over details beschikt, kunt u ze beter meteen meedelen in de plaats van zonder verificatie het grote verhaal op te hangen en een bepaalde sfeer te scheppen.

Het enige wat mij momenteel rest is zeggen dat er niets is gebeurd, behoudens het boeien bij het overbrengen naar het vliegtuig. Ingeval er flagrante leugens op papier zijn gezet, zowel door de rijkswacht als door Sabena moet er stilzwijgende medeplichtigheid van alle passagiers en alle piloten zijn geweest. Dat lijkt mij enigszins disproportioneel en weinig waarschijnlijk.

Ik wil nog even ingaan op het geval van Fatimata Mohammed omdat ik daarover een aantal verklaringen heb ontvangen.

De eerste verklaring is een verklaring van Dekeyser Martin, die zegt dat hij onmiddellijk van haar heeft vernomen dat ze niet vrijwillig wou gaan. Dan heeft hij zich tot de commandant gericht. Ik citeer uit zijn verklaring: "Wij maken hem duidelijk dat betrokkene niet wenst te vertrekken en dat ze zeer luidruchtig is. Hierop verklaart de boordcommandant ons in de Franse taal dat hij betrokkene liever niet aan boord van zijn toestel heeft". Verder verwijst hij, om aan te tonen hoe "simpel" sommige piloten zijn, naar de uitspraken van de heer Van den Bossche, die in het VTM-nieuws gewag heeft gemaakt van "zakenvluchten om zulke personen mede te nemen". Hij gaat verder met: "Hierop begeven wij ons terug naar onze burelen. Bij onze aankomst worden wij door de heer Van Hove van Sabena-veiligheid telefonisch gecontacteerd met de vraag vooralsnog naar het toestel te gaan en te trachten betrokkene aan boord te brengen. Hij verklaart dat de heer Drapier, verantwoordelijke van de piloten van Sabena, op de hoogte werd gebracht en dat de heer Nikolai, *chief pilot*, ter plaatse zal komen om de boordcommandant te motiveren". Er werd dan beslist om toch een poging te ondernemen. De verklaring gaat verder: "Betrokkene werd vooraan aan de handen geboueid en via de voorziene wijze overgebracht naar het toestel. Betrokkene heeft tijdens de gehele verplaatsing, ook tot aan het toestel,

geroepen en geschreeuwd. Bovenaan de trap begon ze wild om zich heen te slaan en te schoppen. Hierop begint ze luidkeels te roepen en te schreeuwen teneinde de aandacht van de passagiers te trekken. Dit lukt haar gedeeltelijk. Op een bepaald ogenblik worden wij verwittigd dat één van de twee collega's gebeten werd door betrokkene". Ik kom daarop straks terug. Ik citeer verder: "Hierop wordt besloten om de escorte te stoppen".

Ik kom tot de uitvoerders. Beauderé Mario, die zegt dat hij wist dat ze reeds geweigerd had te vertrekken, geeft hetzelfde verhaal als de commandant: "Direct laat ze ons verstaan niet te willen vertrekken. Wij blijven verder inpraten op betrokkene om toch te proberen haar te overtuigen te vertrekken. Aanvankelijk worden wij geweigerd aan boord te gaan. Na dit bericht wordt betrokkene, geboueid aan de handen vóór het lichaam, naar ons voertuig overgebracht op de tarmac. Betrokkene pleegt enkel verbaal geweld, dit door luidkeels roepen en tieren. Bij het aan boord komen via de trap, geplaatst achteraan het toestel, pleegt betrokkene fysisch verzet wanneer wij de laatste trap bereiken. Betrokkene roept, tiert en begint wild om zich heen te slaan en te schoppen. Betrokkene wordt vervolgens, volgens de aangeleerde technieken, in de passagierszetel geplaatst. Betrokkene probeert steeds opnieuw de aandacht van de reeds aanwezige passagiers te trekken door te tieren. Betrokkene slaagt er tot tweemaal toe in de veiligheidsgordel los te maken". Er is dus een situatie waarin ze zich zwaar verzet. Ik vervolg het verhaal: "We kunnen echter steeds de gordel terug aanspannen. Wij proberen haar tegen de passagierszetel te houden om zo zelfverminking tegen te gaan. Daarop begint de dame te bijten. Eerst bijt ze eerste wachtmeester Ladagne in zijn vest. Gezien de dikte van zijn vest heeft dit geen gevolg voor hem. Direct daarop bijt de dame mij in de rechterhand. Ik kon nog juist mijn hand wegtrekken, zodat mijn hand slechts een lichte verwonding oploopt. De dame rukt haar los uit haar zetel en poogt naar voor te lopen. Dit wordt tegengegaan door eerste wachtmeester Ladagne en Mostaert, die eveneens aanwezig was op het toestel, samen met eerste wachtmeester Maes. Ze slagen erin betrokkene te immobiliseren. Bij deze poging wordt eerste wachtmeester Mostaert gekwetst aan de rechterpols. Er wordt haar duidelijk gemaakt dat ze niet moet vertrekken, gezien men de escorte afbreekt. Bij het verlaten van

het toestel, nadat haar meegedeeld is dat de verwijdering afgelopen is, laat betrokkene zich vallen op de hoogste trede van de trap achteraan het toestel".

Een volgende verklaring van eerste wachtmeester Ladagne luidt: "Het was ons bekend dat Fatimata bindingen had met het Collectief tegen Uitzijzingen". Dit is een klein detail dat ik u cadeau geef. Hij vervolgt: "Wij plaatsen betrokkene niet in een cel, maar wel in de wachtzaal. Betrokkene lijkt ons heel emotioneel, zodat wij besluiten haar voorlopig zeker niet te boeien. Wij laten een fouille uitvoeren door twee vrouwelijke rijkswachters. Wij blijven verder inpraten op betrokkene om haar alsnog te overtuigen te vertrekken". Verder: "Wij plaatsen betrokkene Fatimata in de gang en boeien haar aan de handen vooraan het lichaam. Tijdens de overbrenging naar het vliegtuig - dit gebeurde met een voertuig - pleegt betrokkene enkel verbaal geweld door luidkeels te roepen en te wenen". Verder verklaart hij: "Bij het binnenkomen van het toestel begint betrokkene fysisch verzet te plegen door wild om zich heen te slaan en te schoppen.

We slagen erin betrokkene op haar zetel te plaatsen door haar tussen de zetels in te dragen en haar veiligheidsgordel vast te maken. We plaatsen onze elleboog tegen de schouder van betrokkene om haar tegen de leuning te houden. Dit werd gedaan opdat betrokkene zich niet zou kunnen kwetsen door met haar hoofd op de zetel vóór haar te bonken. Betrokkene pleegt steeds verbaal verzet. Betrokkene slaagt er tot tweemaal toe in haar veiligheidsgordel los te maken. We kunnen steeds de gordel terug aanspannen. Betrokkene bijt in de arm van ondergetekende. Dit veroorzaakt geen verwondingen omdat mijn kledij te dik is. Daarop bijt betrokkene in de handen van wachtmeester Boderez. Wachtmeester Boderez slaagt erin zijn hand weg te trekken zodat hij een lichte verwonding oploopt. Door dit voorval slaagt betrokkene erin zich los te rukken en zich naar de gang van het toestel te begeven. We slagen erin betrokkene tegen te houden en verklaren de terugdrijving stop te zetten daar mijn collega gewond is. Samen met wachtmeester Mostaert slagen we erin betrokkene buiten het toestel te krijgen. Hierbij kwetst wachtmeester Mostaert zich aan de rechterpols. Nu laat betrokkene - nadat ze weet dat de verwijderingspoging afgebroken is - zich vallen op de trap buiten het toestel.

Ze laat zich vallen op de trap buiten het toestel na de verwijderingspoging. We slagen erin betrokkene overleed te helpen en plaatsen haar terug in het voertuig."

Mijnheer de voorzitter, collega's, uit deze gegevens blijkt, mijns inziens, dat de rijkswachters op geen enkel ogenblik hun boekje te buiten zijn gegaan. Door haar houding heeft betrokkene er wel voor gezorgd dat er een zekere vorm van geweld nodig was, ook om haar te beschermen tegen zichzelf. Betrokkene dacht waarschijnlijk te weinig kwetsuren te hebben opgelopen en liet zich daarom bij haar wegleiding vallen op de trap. Dit was voor niets nodig, tenzij om achteraf - conform de richtlijnen van het Collectief - beter de pers te kunnen halen.

Mijnheer de voorzitter, ik heb het verslag van de centrumbeheerder opgevraagd over het bezoek van de heer Decroly. Volgens het verslag meldt de heer Decroly zich om 22.00 uur - en niet om 21.30 uur - aan bij de poort, samen met de heer Vincent Liebman. Ze waren zagezegd sinds 19.30 uur onderweg vanuit Brussel. Ze kwamen echter pas om 22.00 uur aan bij het CIB. Ze zouden ten laatste om 21.00 uur aankomen in het CIB. De heer Decroly verklaarde de late aankomst door omstandigheden op de weg. Ik heb dit laten checken. De omstandigheden op de weg waren niet der ijze. Aan de poort vraagt de centrumbeheerder hen nogmaals de reden van het laattijdig bezoek en wijst hen daarbij op het reglement dat bepaalt dat de bewoners om 22.00 uur gaan slapen. Op deze vraag antwoorden ze met de dreiging te blijven staan aan de poort en de pers erbij te halen. Liefdallige uitspraak van de heer Decroly ! Om 22.05 uur schrijft de portier de drie heren in op de bezoekerslijst van het CIB. Aan de heer Decroly en zijn medebezoekers wordt gevraagd eventuele opnameapparatuur voor beeld of klank - dergelijke praktijken zijn hem eigen - achter te laten in de bezoekerskastje. De heer Decroly legt zijn tas in het bezoekerskastje. Daarna ontvangt de centrumbeheerder de bezoekers in zijn bureau. Daar herhaalt de centrumbeheerder dat het uur dat ze voor hun bezoek gekozen hebben niet verenigbaar is met de inwendige orde van het CIB. De heer Decroly verklaart dat hij omwille van zijn beroepsactiviteiten alleen 's avonds een bezoek kan brengen en dat het voor hem niet mogelijk is om vrijdagmorgen terug te keren. Als de centrumbeheerder nogmaals naar de reden van het bezoek vraagt en wat daarbij zo dringend is, verklaren ze dat de heer Liebman een dringende oproep kreeg om de

bewoners te zien uit Sierra Leone. De heer Liebman spreekt over bewoners in het meervoud. Als de centrumbeheerder vraagt welke die personen zijn, kunnen ze maar één naam geven, deze van Fatimata Mohamed. Andere namen kennen ze niet. Dit was een kleine leugen om bestwil. Afgesproken wordt dat de heer Decroly in de toekomst zal vermijden op een dergelijk laat tijdstip bezoeken af te leggen tenzij het een dringend geval is. De centrumbeheerder belt om 22.20 uur om te vragen of Fatimata of haar medebewoners reeds slapen. Als dit niet het geval is, moet zij te uitzonderlijken titel overgebracht worden naar een advocatenlokaal zodat de arts haar medisch kan onderzoeken en ze een gesprek kan hebben met de heren Liebman en Decroly. De heer Liebman vraagt of hij ook met de bewoners mag spreken over de opstand van 16 januari. De centrumbeheerder wijst er de heer Liebman op dat deze feiten zich afspeelden in het CIR. De centrumbeheerder belt naar mevrouw Bergans om haar op de hoogte te stellen van het toelaten van het bezoek. Om 22.25 uur is Fatimata Mohamed aanwezig in het advocatenlokaal. Afgesproken wordt dat de drie bezoekers een gesprek kunnen hebben met Fatimata Mohamed zonder de aanwezigheid van de centrumbeheerder, op voorwaarde dat zij daarna bereid zijn naar het wederwoord van het CIB te luisteren, mocht de betrokkene uitlatingen doen over haar verblijf aldaar.

Het bezoek dient uiterlijk te worden beëindigd om 22.55 uur, aangezien om 23 uur alle lichten op de slaapzalen worden gedoofd. Buiten het lokaal wachten de centrumbeheerder en de veiligheidsbeambte. Om 22.55 uur verlaten de heren Decroly en Liebman het lokaal; dokter Steven zal nog een medisch onderzoek uitvoeren. De dokter blijft echter minder dan een minuut bij Fatimata Mohamed en zegt dat het medisch onderzoek is beëindigd. Voorwaar een snelle dokter ! Fatimata wordt daarop kalm teruggeleid naar haar slaappleats.

De drie bezoekers worden eraan herinnerd dat het CIB graag een weerwoord zou formuleren indien de betrokkene feiten aanhaalde die zich in het CIB zouden hebben afgespeeld. De heren Decroly en Liebman verklaren dat zij enkel heeft gesproken over de gebeurtenissen in Zaventem en over wat zich in het vliegtuig heeft afgespeeld. De centrumbeheerder dringt aan en de heer Decroly geeft toe dat Fatimata ook heeft verklaard nog steeds in isolatie te zitten na haar weigering van repatriëring onder escorte op 25 januari. De centrumbeheerder kan echter meedelen

dat de betrokken bewoonster sinds haar terugkeer in het CIB niet in isolatie heeft gezeten. Ze werd ondergebracht in de Z-groep voor vrouwen, waarin bewoners worden geplaatst die het moeilijk hebben met het groepsregime, geweld hebben gepleegd, veelvuldig worden geïsoleerd of medebewoners aanzetten tot acties. De betrokkene wordt daar geplaatst omwille van haar aanstokend karakter ten aanzien van haar medebewoonsters. Overigens zijn er feiten bekend waarbij zij haar medebewoonsters heeft geslagen. Zo zachtvaardig is zij dus niet, ook niet voor haar medebewoonsters.

Ze zat echter niet alleen in die groep, wat ze wel beweerde aan de drie bezoekers. Ze verklaarde ook op 29 januari 1999 van lokaal te zijn veranderd. Dat klopt. Aangezien reeds weken personen een wandbescherming op de muren van het CIB aanbrengen, is het tijdelijk veranderen van lokaal een noodzaak. Toen de drie bezoekers gevraagd werd om de werkzaamheden te inspecteren, was dat volgens hen niet nodig.

De betrokken bewoonster beweerde ook dat haar recht op telefoneren was beknót. Dat klopt niet. Ze kan integendeel zelfs zeer vaak met haar advocaat telefoneren op kosten van het CIB. Het regime in de Z-groep verschilt niet van de andere groepen. Integendeel, het is daar veel rustiger. Enkel het toezicht door de veiligheidsbeambte is zeer strikt.

Over het feit dat bewoonster op 20 november 1998 een veiligheidsbeambte-chauffeur heeft gebeten, rept zij met geen woord. Wel zou er iemand klacht hebben neergelegd bij de rechtbank over het feit dat betrokken bewoonster zes dagen het telefoongebruik vóór haar repatriëringpoging bij haar vorig verblijf in de Z-groep zou zijn ontzegd. Wie de klacht indiende, wilde de heer Liebman niet vertellen. Het CIB kan echter meedelen dat ook in het verleden het recht op telefoneren aan Fatimata niet werd ontzegd.

Ten slotte vragen de drie bezoekers de lokalen van het CIB te mogen zien. De centrumbeheerder is bereid hen het gebouw te tonen, behalve de slaapzalen. Het is immers 23 uur en de bewoners slapen reeds van 22 uur. Ze weigeren op dit aanbod in te gaan en de heer Decroly zegt doodleuk dat hij de volgende ochtend zal terugkomen. Op de vraag of het bezoek nu echt wel dringend was, verklaart de heer Decroly dat het in dit geval niet zo was. De arts verklaart echter dat het onderzoek, dat overigens minder dan 1 minuut duurde, wel

dringend was. Anders zouden 12 uur verloren gaan om kwetsuren vast te stellen. Wanneer de centrumbeheerder de arts vraagt waarom hij, als het zo dringend was, zich niet op 25 januari had gemeld bij de terugkeer na de repatriëringspoging, antwoordt hij lachend dat hij zich niet vroeger kon vrijmaken. De heer Decroly antwoordt daarop dat de arts zich van verdere uitleg dient te onthouden.

Bij het buitengaan verklaart de heer Liebman aan de centrumbeheerder dat hij het CIB wel zou vinden. Wanneer de centrumbeheerder vraagt of hij dit als een bedreiging dient op te nemen, dient ook hij van de heer Decroly te zwijgen. Intussen vraagt de centrumbeheerder of de heer Decroly nog steeds zinnens is de volgende ochtend terug te keren. Deze laatste repliceert dat het CIB wel zal zien wanneer hij aan de poort staat. De bezoekers verlaten het CIB om 23.20 uur.

Noteer ook dat de heer Decroly aan de telefoon Nederlands sprak, maar bij binnenkomst in het CIB enkel Frans en dat de heer Liebman vroeg om te vertalen. Mooie show !

De heer Liebman nam het echter niet zo nauw met zijn vertaling. Een voorbeeld. Kan het CIB een weerwoord geven op de verklaringen van Fatimata of dient het CIB de persartikelen dienaangaande af te wachten ? Hij vertaalde dit als volgt : "Monsieur Decroly, tu ne peux pas dire n'importe quoi à la presse."

Mooie vertaling voorwaar, mooie vrienden ! De centrumbeheerder wees de betrokkene op de foutieve vertaling en de nogal vrije interpretatie van de heer Liebman.

Mijnheer de voorzitter, dit is het volledige relaas van de wijze waarop sommige parlementsleden menen te moeten tussenkomen en optreden. Ik heb ook in de toekomst geen probleem met het controlerecht, maar de toelating voor bezoek zal wel worden beperkt tot de periode tussen 8.00 uur en 19.00 uur. Na 19.00 uur zal dit niet meer worden aanvaard, gezien de interne orde in het centrum. Tot zover ook het uitvoerige antwoord op de vragen van de heer Decroly.

Le président : La parole est à M. Vincent Decroly pour une réplique de 5 minutes maximum.

M. Vincent Decroly (ECOLOGALEV) : Je remercie M. le ministre pour le caractère détaillé de sa réponse, notamment dans sa dernière partie.

Je note que, pour lui, il n'y a pas d'expulsions vers la Sierra Leone. Mais est-il beaucoup plus normal de procéder

à des expulsions vers des pays voisins, même si les personnes en question ont pu passer par ceux-ci ? La Belgique n'a-t-elle pas à assumer sa part de responsabilité, elle qui compte sur son territoire quelques dizaines ou quelques centaines de ressortissants de Sierra Leone, alors que la Guinée Conakry en accueille quelques dizaines ou quelques centaines de milliers ? Est-il normal de renvoyer vers un pays déjà complètement submergé par des réfugiés en provenance du Liberia et de Sierra Leone, des sierra-léonais dont une partie, selon le HCR lui-même, risque une réexpulsion par les autorités de Guinée Conakry vers la Sierra Leone, dans un contexte où leur sécurité n'est absolument pas garantie et où ils sont au contraire probablement promis à des exécutions ?

C'est là qu'est la question. A partir du constat fait par des ONG et par des officiels - j'ai cité le HCR, je pourrais également citer la Croix Rouge ou d'autres encore -, la situation n'est-elle pas suffisamment grave dans ce pays pour que, face à ce constat, on cesse tout simplement d'expulser ces gens et qu'on décrète un moratoire de quelques mois qui permette de réévaluer la situation dans ce pays et de revoir les choses dès que cette situation se normalisera ? Actuellement, on renvoie ces gens vers un pays complètement saturé de demandeurs d'asile, qui risque de les renvoyer à la mort. Tout le reste - même si vous avez tenu à répondre de manière précise - est relativement secondaire. Savoir si je me suis exprimé en français ou en néerlandais, au début ou à la fin de ma visite, avec les responsables du centre de Bruges est peut-être important d'un point de vue psychologique, mais cela me paraît un détail.

M. Van den Bossche, ministre : Cela illustre seulement votre méthode.

M. Vincent Decroly (ECOLOGALEV) : Je m'en remets à votre sagesse et à celle des nombreux démocrates que doit compter encore cette assemblée et le gouvernement dont vous faites partie pour demander qu'un moratoire soit prononcé dans les plus brefs délais sur les expulsions de sierra-léonais dans ce pays ou dans un pays voisin. Je déposerai une motion dans ce sens.

Le président : En conclusion de cette discussion, des motions ont été déposées.

Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

Een motion de recommandation a été déposée par M. Vincent Decroly et est libellée comme suit :

"La Chambre, ayant entendu l'interpellation de M. Vincent Decroly

et la réponse du vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur, demande au gouvernement de décréter un moratoire sur les expulsions de ressortissants en provenance de Sierra Leone."

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Vincent Decroly en luidt als volgt :

"De Kamer, gehoord de interpellatie van de heer Vincent Decroly

en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, verzoekt de regering een moratorium inzake de uitzettingen van onderdanen van Sierra Leone uit te vaardigen."

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Daniël Vanpoucke et Patrick Van Gheluwe.

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Daniël Vanpoucke en Patrick Van Gheluwe.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Question orale de M. Jacques Vandenhoute au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "les contrats de sécurité dans la Région de Bruxelles-Capitale" (n° 1933)

Mondelinge vraag van de heer Jacques Vandenhoute aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "de veiligheidscontracten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest" (nr. 1933)

Le président : La parole est à M. Jacques Vandenhoute.

M. Jacques Vandenhoute (PRL-FDF) : Monsieur le président, chers collègues, comme vous le savez depuis votre entrée en fonction et peut-être même avant, monsieur le ministre, dix communes de la Région de Bruxelles-Capitale bénéficient, à juste titre, d'un contrat de sécurité. Ce sont celles du centre, qualifiées de communes à risques. Cet apport financier non négligeable leur donne plus de moyens en matériel et en hommes, ce qui a pour conséquence directe - et tant mieux ! - d'améliorer la situation et la sécurité sur leur territoire.

Cette mesure favorable à l'égard de ces communes a cependant pour corollaire - j'en ai déjà débattu, à l'époque, avec

votre prédécesseur - un glissement lent mais sûr de la criminalité, de ces dernières vers les communes de la grande couronne qui ne bénéficient pas de cet avantage, même si trois d'entre elles ont été gratifiées d'un petit contrat de prévention. Pour ma commune, il s'élève à 2,3 millions. Nous n'avons même pas deux assistants sociaux à temps plein sur le terrain. Si ce n'est pas énorme, c'est tout de même suffisant pour l'instant. Même si ce contrat de prévention a son utilité pour une action sur le terrain, pour avoir des contacts avec les jeunes et faire face à la violence, il n'est évidemment pas aussi important que le véritable contrat de sécurité.

Je l'avais prévu et je l'ai déjà dit, les communes de la grande couronne attirent les délinquants chassés du centre. Je vous donne pour preuve les chiffres suivants qui sont parfaitement fiables : une augmentation de 190%, en cinq ans, du nombre d'agressions et de 230% du nombre de vols de voitures. Ces chiffres ne concernent que les faits constatés par les services de police. Je ne parle pas de tous les autres qui ne sont pas toujours déclarés.

Si les communes doivent, bien entendu, intervenir financièrement dans l'effort général de sécurisation du citoyen, nous pensons toutefois qu'il est temps que le pouvoir fédéral tienne compte de l'extension de ce phénomène et, sans diminuer les aides accordées aux communes dites "à problèmes", soutienne également ces municipalités de la grande couronne.

Ces contrats de sécurité permettent l'étoffement du personnel et le remplacement du matériel. Les policiers qui doivent suivre des entraînements, des cours de tir, ne sont pas sur le terrain pendant leur recyclage et des heures supplémentaires sont donc payées.

Ces contrats de sécurité facilitent le paiement de toutes ces heures supplémentaires, avec l'augmentation considérable des tarifs d'heures nocturnes et l'alignement des heures du samedi sur celles du dimanche, l'augmentation des masses d'habillement, etc. Il est incontestable que l'achat de matériel dans certaines communes, comme des caméras, etc., est fondamental pour renforcer l'action qui y est menée.

Ces quelques exemples, s'ils ne sont pas discutables sur le fond, démontrent à souhait que les communes doivent faire face périodiquement à de nouvelles charges financières.

Je voudrais vous citer un cas extrait d'un rapport de mon chef de corps. C'est effrayant et je ne le dis pas pour faire du catastrophisme. Depuis 1997, un nouveau type de vol de voiture a malheureusement vu le jour. Vous le connaissez comme moi, c'est le *car-jacking*. J'ai connu de nombreux cas dans ma commune. Des voleurs parfois armés s'en prennent au conducteur sur la voie publique, pour l'arracher à son volant et partir avec son véhicule. Ces faits s'accompagnent souvent de violence, entraînant toujours, comme vous pouvez l'imaginer, un traumatisme grave. Depuis l'an dernier, des bandes organisées ont opté pour le *home-jacking*, c'est-à-dire l'intrusion dans l'habitation pour y voler les clés du véhicule et, dans la foulée, filer avec ce dernier. Là aussi, menaces et armes sont au rendez-vous, créant un sérieux choc chez les victimes.

Je cite ici le chef de la cellule de prévention criminelle à la gendarmerie : "Ce phénomène est inquiétant par les moyens mis en oeuvre pour arriver à leurs fins. Il n'est pas rare de voir débarquer chez soi des hommes armés, cagoulés, ce qui provoque une réelle terreur chez les habitants."

Je vais vous citer un exemple. A la suite d'un petit accident, j'étais hier chez mon ostéopathe. Six personnes attendaient dans le cabinet et, à ma stupéfaction, trois d'entre elles étaient en train de parler de l'agression dont elles avaient été l'objet, agressions plus violentes l'une que l'autre. Je puis vous assurer que cela commence à bien faire !

Donc, comme je l'ai dit, on constate un déplacement de la petite, moyenne et forte criminalité vers les communes de la couronne.

Si vous le permettez, monsieur le ministre, je me ferai presque l'avocat de toutes ces communes, qui n'ont pas la chance d'avoir un représentant à la Chambre. Aussi, je vous invite à vous pencher sur l'extension de ces contrats de sécurité afin de compenser l'expansion de cette criminalité par une augmentation des moyens logistiques et financiers permettant d'engager davantage d'effectifs sur le terrain.

Le président : La parole est au ministre.

M. Van den Bossche, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur : Monsieur le président, chers collègues, les dix contrats de sécurité font l'objet d'un financement non négligeable dans le cadre de l'appui à la politique de

sécurité. Cependant, il s'agit non seulement de l'aspect policier mais surtout de la prévention sociale et des drogues, des mesures alternatives et des assistants de prévention et de sécurité.

Les subventions accordées dans le cadre des contrats de prévention, parmi lesquels Woluwe-Saint-Pierre à concurrence d'un montant de 2,3 millions, sont limitées aux projets sociopréventifs, aux assistants de prévention et de sécurité et, le cas échéant, à la prévention des problèmes de drogue.

Pour obtenir un contrat, plusieurs conditions doivent être remplies, notamment compter un certain nombre de minimexés dans la commune. Il serait, toutefois, incorrect de prétendre que le département de l'Intérieur ne soutient que les villes et communes détentrices d'un contrat de sécurité et de société. Les communes peuvent également solliciter d'autres voies de subvention, soit fédérales soit régionales. Ainsi, le remplacement du matériel informatique, élément non négligeable dans le cadre de la lutte contre la criminalité, et l'achat d'uniformes, etc., peuvent être assurés en utilisant les revenus du fonds des amendes.

En ce qui concerne les prestations de nuit et de week-end, on m'informe de source sûre que la Région de Bruxelles-Capitale intervient annuellement à raison d'un montant supérieur à 100 millions.

Je n'exclus toutefois pas qu'à l'avenir, il faille envisager une autre répartition et même une augmentation des moyens, non seulement pour la Région de Bruxelles-Capitale mais aussi pour la Flandre et la Wallonie. Une nouvelle répartition des moyens est cependant prématurée tant que les zones policières futures et les normes minimales n'ont pas été fixées.

Le problème du *car-jacking*, qui a été à un moment donné propre à la région bruxelloise, a conduit la gendarmerie, en collaboration avec les forces de police locales, à mener des actions, environ tous les 15 jours. Si on examine les chiffres, on constate qu'il n'y a eu aucune intervention de cet ordre en novembre. En décembre, on a compté 3 agressions, 4 en janvier, contre 20 à 25 durant les mois précédents. On peut donc dire que ces actions ont donné des résultats. En outre, vous devez savoir que le *car-jacking* et, en particulier, le *home-jacking* sont traumatisants pour les victimes, même si elles ne sont pas personnellement concernées.

Le bourgmestre de Bruxelles a l'intention d'organiser une réunion, à laquelle je serai invité à participer avec

les bourgmestres des 19 communes. A cette occasion, nous échangerons les informations dont nous disposons afin de fixer les normes minimales pour Bruxelles, celles-ci divergeant, bien entendu, d'une région à l'autre. La gendarmerie, donc la police fédérale, aura un rôle important à jouer en cette matière, car à Bruxelles, la police locale ne pourra l'assumer à elle seule.

Le président : La parole est à M. Jacques Vandenhoute.

M. Jacques Vandenhoute (PRL-FDF) : Monsieur le président, je remercie le ministre mais je terminerai par une remarque.

Monsieur le ministre, sans pour autant léser les communes qui, à juste titre, ont pu disposer en priorité de contrats de sécurité, je pense qu'il faudrait revoir certain paramètres.

Vous avez parlé tout à l'heure des minimexés. Ce n'est pas parce que de nombreux minimexés habitent une commune qu'ils sont nécessairement tous des malfrats. Il me semble nécessaire de revoir certains paramètres pour les objectiver davantage. Il est temps de prendre des mesures.

Ici, au parlement, nous sommes en sécurité mais, dans le cadre de la pentagonale, j'accompagne régulièrement mon chef de corps et les chefs de corps d'Etterbeek et de Woluwe-St-Lambert : nous sommes catastrophés. Notre cellule d'accueil, spécifique à ces problèmes de traumatisme, passe son temps non à "détraumatiser" mais simplement à essayer de calmer ces gens qui ont vécu des moments épouvantables. Les personnes qui n'ont pas vécu ce phénomène ne peuvent pas comprendre de quoi il s'agit. Ces traumatismes sont graves.

Or, de plus en plus de délinquance apparaît, petite et moyenne; de plus, toute cette mafia en provenance des pays de l'Est est structurée, organisée : elle est sans scrupules. Nous nous dirigeons vers une société dangereuse. Vous occupez une haute fonction à l'Intérieur : à travers tous les débats entendus à cet égard, nous pouvons parfois vous suivre dans une certaine rigueur.

Je compte vraiment sur vous pour rendre le plus vite possible un peu de courage aux gens abandonnés au sein de ces communes. Eu égard aux moyens dont nous disposons, ils ne voient qu'une patrouille circuler dans la municipalité; en cas d'incident, nous nous voyons forcés de faire appel à d'autres communes dans le cadre de l'aide au sein de la pentagonale.

Je voudrais que cet appel ne reste pas sans écho de votre part.

Le président : La parole est au ministre.

M. Van den Bossche, ministre : Je peux rassurer notre collègue : la réunion rassemblant les bourgmestres des dix-neuf communes traitera de ce problème dans deux semaines. Je tiendrai certainement compte de votre intervention, car il s'agit d'un des grands problèmes de la sécurité dans notre pays.

Le président : L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Mondelinge vraag van de heer Pieter De Crem aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "de capaciteitssterkte van de lokale politie" (nr. 1939)

Question orale de M. Pieter De Crem au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "les effectifs de la police locale" (n° 1939)

De voorzitter : De heer Pieter De Crem heeft het woord.

De heer Pieter De Crem (CVP) : Mijnheer de voorzitter, in de hervormingsplannen die we allemaal hebben goedgekeurd, het zogenaamde Octopus-akkoord, was een belangrijke rol weggelegd voor de lokale politie. De integratie op het lokale vlak is niet zonder moeilijkheden tot stand gekomen. Het uitgangspunt bij de herstructurering van de politie op twee niveaus was het tot-stand-brengen van een volwaardige lokale politie. De psychologische en feitelijke invulling speelt bij het concretiseren van de capaciteitssterkte een belangrijke rol. Er bestonden reeds krijtlijnen volgens dewelke de capaciteitssterkte van de nieuw op te richten lokale politie, die meestal op het vlak van de IPZ's zou worden gestructureerd, werd gerealiseerd door het samenvoegen van de gemeentelijke politiekorpsen en de lokale rijkswachtbrigades. Er blijken hieromtrent een aantal tegenstrijdige, evenwel niet altijd waarheidsgetrouwe berichten de ronde te doen.

Mijnheer de minister, ik wilde graag weten wat hiervan aan is. Dit is van groot belang voor de lokale beleidsverantwoordelijken. Zij worden immers als eersten geconfronteerd met veiligheid en onveiligheid. Heel wat lokale gemeentebesturen hebben zware

inspanningen geleverd om de capaciteitssterkte op te voeren en te voldoen aan de minimumnormen. Op die manier willen ze negatieve reacties vermijden, als zouden ze hun werk niet hebben gedaan en aldus onvoldoende gevolg hebben gegeven aan de zogenaamde minimumnormen.

Werd van het voorgeschreven principe afgeweken en welke zijn daarvoor de redenen? Klopt het dat aan de huidige rijkswachtbrigades een aantal mensen worden onttrokken? Men spreekt van een 650-tal mensen. Zij zouden van de eerstelijnszorg naar de tweedelijnszorg verhuizen.

Er heerst ongerustheid bij heel wat lokale brigadecommandanten. De vacante betrekkingen worden immers feitelijk niet meer ingevuld. Op die manier worden zij nu reeds in het kader van de fusionering van twee korpsen voor een stuk "ontmand", of "ontvrouwd".

Als 80 tot 85% van de onveiligheidsindicatoren of onveiligheidsgegevens worden gerepertorieerd op de eerste lijn, is het belangrijk dat daar voldoende mankracht wordt ter beschikking gesteld. Zo niet evolueren we naar een tweederangspolitie.

Bij de leden van de gemeentelijke politiekorpsen heerst evenzeer ongerustheid omdat zij, alweer via tegenstrijdige berichten, zouden hebben vernomen dat aan bepaalde graden van de rijkswachtkorpsen automatisch de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie zou worden toegekend. Het betreft hier, indien onze informatie juist is, de opperwachtmeesters. Dit zorgt natuurlijk voor bijkomende rivaliteit en introduceert een waardeoordeel en klassering nog vóór men kan spreken van de grote integratiebeweging die van start moet gaan.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dit zijn in een notendop de vragen die ik wilde stellen.

- Voorzitter : de heer Vanpoucke

De voorzitter : De minister heeft het woord.

De heer Van den Bossche, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken : Mijnheer de voorzitter, het Octopusakkoord voorzag wel degelijk in de zaken die de heer De Crem vooropstelde, met de toevoeging dat de gespecialiseerde justitiële taken federaal zijn en derhalve in de brigades moeten worden geïdentificeerd. Een deel van de gespecialiseerde gerechtelijke taken werden immers in de brigades uitgevoerd. Justitie, dat daarbij

rechtstreeks is betrokken, en Binnenlandse Zaken hebben een gemeenschappelijk voorstel uitgewerkt. Er is een voorafgaandelijk advies gevraagd aan de rijkswacht wat de brigades en de gespecialiseerde gerechtelijke taken betreft.

Hetzelfde advies is gevraagd aan de Vaste Commissie voor de gemeentepolitie. De rijkswacht heeft ons daarop de uitgeschreven argumentatie bezorgd, die is aanvaard, dat 554 ambten in de brigades van die aard zijn dat ze kunnen worden omschreven als gespecialiseerde gerechtelijke taken. Deze worden overgedragen naar de federale politie. De Vaste Commissie voor de gemeentepolitie heeft geantwoord dat er geen gespecialiseerde gerechtelijke taken uitgevoerd worden door de gemeentepolitie. Dat was, met alle respect, een belachelijk antwoord.

Derhalve heeft men dezelfde percentages toegepast als bij de rijkswacht. Dat gaf een getal van 260, weliswaar met het voorbehoud dat dit getal kan worden herzien indien de gemeentepolitie op een ernstige wijze kan aantonen dat er minder dan 260 taken zijn. Zij krijgen nog een "tweede zitting" om hun huiswerk serieus over te maken. Tot zolang baseren wij ons op de voorwaardelijke beslissing dat er bij de gemeentepolitie 260 ambten bij de gespecialiseerde gerechtelijke taken kunnen worden geklasseerd. Dat geeft een totaal van 814 ambten die uit de brigades zullen verdwijnen omdat het gaat om federale taken die niets te maken hebben met de lokale taken.

Bovendien is beslist om de metropolitie voorlopig, in elk geval tot wanneer de zones in Brussel zijn bepaald, federaal te laten. Gelet op de ervaringen van vóór 1993 is het nog lang niet zeker dat zij naar de lokale politie zullen terugkeren. In 1993 is de metropolitie bij de rijkswacht ondergebracht, wat toch een gunstig resultaat heeft gehad. Voorts is voorlopig beslist - weer tot de IPZ's in de 19 Brusselse gemeenten duidelijk zullen zijn - dat de bewaking van de ambassades een federale opdracht blijft. Dit zal altijd een moeilijk probleem zijn, zelfs na de vorming van de zones omdat de wijze waarop de ambassades nu worden bewaakt, geïntegreerd is in het normale politiewerk en logischerwijze bij de lokale politie zou thuishoren. De materie is bijzonder gevoelig omdat er buitenlandse staten bij betrokken zijn. Hierover zal later nog ernstig moeten worden nagedacht.

Een andere vraag had betrekking op de winst uit de operatie. De rijkswacht heeft daarover een vrij theoretische denkoefening gemaakt waarbij ze aantoonde dat deze operatie 2400 ambten zou vrijmaken. Ik heb de Ministerraad laten weten dat ik dit een correcte theoretische oefening vind die in werkelijkheid echter overdreven is. Volgens mij gaat het om een winst van maximum 1200 ambten. De volledige winst van de operatie gaat naar het lokale niveau, in het verlengde van de filosofie die ten grondslag lag van het Octopusakkoord.

Tot zover de cijfers en de beslissingen die desbetreffend zijn genomen, onder voorbehoud van een beter huiswerk door de Vaste Commissie voor de gemeentepolitie. Wat het laatste betreft verwijst de heer De Crem volgens mij naar een voorstel dat Binnenlandse Zaken wel degelijk naar Justitie heeft overgezonden, omdat het door beide departementen moet worden ondertekend. De minister van Justitie heeft het voorstel voor advies naar de ambtelijke werkgroep en naar het college van procureurs-generaal gezonden. In dat voorstel, dat er wel degelijk toe strekt het tekort aan officieren van gerechtelijke politie op het terrein te ondervangen, wil men deze hoedanigheid aan de wachtmeesters en eerste wachtmeesters van de BOB toekennen.

Voor de BOB-personeelsleden die gedurende minstens vijf jaar een gerechtelijke bediening hebben uitgeoefend in de APSD, het CBO, de SIE of de POSAS en voor personeelsleden die gedurende minstens vijf jaar een gerechtelijke functie hebben uitgeoefend bij een onderzoekscel zoals de cel Waals-Brabant gaat het om een automatische toekenning. Voor het brigadepersoneel voorziet het voorstel in een gelijkaardige mogelijkheid via het volgen van een opleiding in de scholen. Dit stemt overeen met de regeling voor het gemeentelijk personeel. Deze mogelijkheid zal worden geboden aan eerste wachtmeesters die een gerechtelijke ervaring van drie jaar hebben. Bovendien moeten ze zijn geslaagd in een selectieproef en moeten ze de voorziene opleiding volgen. Ten slotte moeten ze slagen in een examen en een gunstig advies krijgen van de procureur des Konings en van hun hiërarchische overste. Op het niveau van de brigades gaat het dus niet om een automatisme, maar moet aan zes cumulatieve voorwaarden worden voldaan. Dit voorstel ligt momenteel voor advies voor. Het is mogelijk dat het

college reeds een advies heeft verleend. Ik zal dit vernemen wanneer ik met mijn collega bevoegd voor Justitie zal overleggen over een aantal hangende dossiers.

De voorzitter : De heer Pieter De Crem heeft het woord.

De heer Pieter De Crem (CVP) : Mijnheer de voorzitter, we mogen echter niet uit het oog verliezen dat de vaststelling van de capaciteitssterkte voor de lokale politie zeer belangrijk is. Die eenheden mogen niet worden onderbemand. Hoe kunnen we de zo belangrijke *community policing* uitvoeren als de lokale eenheden niet over voldoende manschappen beschikken. Iedereen die met het lokale beleid bezig is, weet hoeveel werk is vereist om een goede gemeenschapsgerichte politiezorg te garanderen. Hierop wil ik toch nog even de nadruk leggen.

Ik hoop dat de capaciteitssterkte niet zal worden vastgesteld op basis van de niet-vervangen manschappen. Er zijn immers ook kleinere rijkswachtbrigades. Als een viertal betrekkingen die vanwege mutaties of vanwege capaciteitsvergroting vacant zijn geworden, niet worden ingevuld, dan zullen de lokale eenheden slecht worden bedeeft.

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Minister Van den Bossche : Mijnheer de voorzitter, ik wil hierop even reageren. Ten eerste, er wordt uitgegaan van de getalsterkte op het einde van 1998. Ten tweede, men mag niet vergeten dat de lokale politie niet bevoegd is voor de gespecialiseerde gerechtelijke taken. Het werk verdwijnt dus samen met de manschappen. Ten derde, de winst van de gehele operatie, die volgens mij ongeveer 1200 manschappen zal bedragen, zal helemaal worden toegekend aan de lokale politie. Bovendien meen ik dat de huidige regeling ertoe zal leiden dat er binnen een aantal jaar een vraag zal komen van de federale politie. Zo-even werd het voorbeeld aangehaald van een burgemeester van een van de 19 Brusselse gemeenten. Het is duidelijk dat de federale reserve in Brussel dikwijls zal moeten worden ingeschakeld. Ik kan de 19 gemeenten in de huidige situatie moeilijk verplichten een beroep te doen op mekaars eenheden. Dit zal heel snel tot een onhoudbare situatie leiden. Dan heb ik nog niet over de openbare ordehandhaving in Brussel gesproken. De burgemeester heeft terecht opgemerkt dat ik niet bij elke betoging zijn politie kan oproepen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

Question orale de M. Didier Reynders au vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur sur "la loi du 17 novembre 1998 portant intégration de la police maritime, de la police aéronautique et de la police des chemins de fer dans la gendarmerie - arrêté royal du 26 janvier 1999 portant la mise en vigueur de certaines dispositions de la même loi et portant organisation de l'intégration de la police maritime, de la police aéronautique et de la police des chemins de fer dans la gendarmerie" (n° 1951)

Mondelinge vraag van de heer Didier Reynders aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over "de wet van 17 november 1998 houdende integratie van de zeevaartpolitie, de luchtvaartpolitie en de spoorwegpolitie in de rijkswacht - koninklijk besluit van 26 januari 1999 tot vaststelling van de inwerkingtreding van sommige bepalingen van dezelfde wet en houdende de regeling van de integratie van de zeevaartpolitie, de luchtvaartpolitie en de spoorwegpolitie in de rijkswacht" (nr. 1951)

Le président : La parole est à M. Didier Reynders.

M. Didier Reynders, président du groupe PRL-FDF : Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, je ne rappellerai pas l'historique de la législation et de la réglementation concernant ces trois corps de police. Mais avant même que l'on ne termine le débat sur la réforme générale des polices, vous aviez insisté, comme votre prédécesseur, pour que l'on avance dans le transfert de la police maritime, de la police aéronautique et de la police des chemins de fer vers la gendarmerie, avec partage de responsabilités dans certains cas.

Je voudrais revenir sur le problème de la police des chemins de fer. L'article 20 de la loi du 17 novembre 1998 avait fixé un chiffre maximum. Ainsi, 158 membres du personnel de la police des chemins de fer pourraient, à leur demande, être transférés vers le corps opérationnel de la gendarmerie avec, d'ailleurs, une possibilité de mise à disposition anticipée. Trois mois avant le transfert, il serait possible d'opter pour une mise à disposition de ce même personnel vers la gendarmerie.

Depuis, la situation a un peu évolué. Mais je voulais vous rappeler qu'au moment des débats, vous aviez évoqué personnellement l'idée d'une certaine souplesse, le nombre retenu de 158 pouvant évoluer en fonction des demandes.

En effet, des discussions ont eu lieu sur les conditions de transfert vers la gendarmerie mais aussi sur l'organisation d'une société interne de gardiennage au sein de la SNCB. Les agents de la police des chemins de fer vont pouvoir opter pour la gendarmerie et donc pour un certain nombre de tâches policières qui restent dans leurs compétences ou rester dans une société, une structure interne aux chemins de fer, qui s'apparente de plus en plus à une véritable structure de gardiennage, sans avoir de compétences comparables à celles qu'ils avaient auparavant.

Lors des débats parlementaires sur la loi, je vous avais d'ailleurs dit qu'il serait tout à fait normal que ce soit la puissance publique qui se réserve les véritables tâches de police.

Cela étant, on ne sait pas très bien aujourd'hui quelle sera la situation exacte. Les échos que l'on en a, et notamment les premiers mouvements sociaux qui sont intervenus au sein du personnel de la SNCB, tendent à faire croire que le passage à la gendarmerie serait plus attractif que le passage à une société ou une structure de gardiennage au sein de l'entreprise ferroviaire.

Je voudrais vous poser trois questions précises.

1. A quelle date pensez-vous que les agents devront faire un choix définitif en ce qui concerne leur transfert éventuel vers la gendarmerie ?

2. Dispose-t-on déjà aujourd'hui d'une évaluation du nombre de membres de la police des chemins de fer qui pourraient opter en faveur du transfert vers cette même gendarmerie ? A-t-on déjà quelques indications en fonction des premières réactions ?

3. Enfin, puisqu'il semble que le nombre de demandes de transfert est important, gardez-vous le même état d'esprit d'une application souple du nombre retenu (158) et sous quelle forme ? Peut-on imaginer des adaptations de ce cadre ? Dans quelles conditions ? Et de quelle manière ?

Le président : La parole est au ministre.

M. Van den Bossche, vice-premier ministre et ministre de l'Intérieur : Monsieur le président, chers collègues,

l'arrêté royal fixant la date d'entrée en vigueur de certains articles de la loi du 17 novembre 1998 déterminera les principes suivants :

- le membre du personnel de la police des chemins de fer qui souhaite être mis à la disposition de la gendarmerie à partir du 1er mars 1999, doit en informer la SNCB avant le 15 février 1999;

- les membres du personnel mis à la disposition de la gendarmerie seront, à la date du 1er juin 1999, automatiquement transférés vers le corps opérationnel de la gendarmerie à compétence de police spéciale, service police des chemins de fer, sauf si, au plus tard le 31 mai 1999, ils informent la SNCB qu'ils y renoncent.

Le projet d'arrêté royal sera soumis au chef de l'Etat dans les meilleurs délais. En attendant, les principes susvisés font l'objet d'un commentaire détaillé dans la brochure d'information relative à l'intégration de la police des chemins de fer dans la gendarmerie.

Il n'est pas encore possible de prédire le nombre exact de membres du personnel des chemins de fer qui souhaitent être mis à la disposition de la gendarmerie. Du 8 au 10 février 1999, des sessions d'information individuelles sont organisées au profit des membres du personnel de la police des chemins de fer intéressés.

Ce n'est qu'après ces sessions, qui s'ajoutent au jour d'information qui a été organisé le 21 janvier dernier, que les intéressés fixeront leur choix. Cependant, tenant compte des réactions recueillies entre-temps, il est réaliste d'espérer que le nombre de 158 candidats à la mise à disposition sera atteint.

D'autre part, il n'est pas possible, à l'heure actuelle, de prédire le nombre de membres du personnel de la police des chemins de fer mis à la disposition de la gendarmerie, qui renonceront (au plus tard le 31 mai 1999), le cas échéant, au transfert. Je pense que ce nombre sera minimal.

Il est évident que le chiffre avancé tient compte des besoins en personnel pour assurer à l'avenir, d'une part, les missions de police des chemins de fer et, d'autre part, la surveillance privée du matériel et des voyageurs confiée au service de gardiennage interne de la SNCB. Il n'est pas possible de modifier sensiblement l'équilibre ainsi élaboré. Cependant, je confirme la volonté du gouvernement, pour le cas où le nombre de membres du personnel souhaitant passer à la gendarmerie excéderait le

Van den Bossche

quota fixé, d'examiner une augmentation restreinte dudit quota. Cette possibilité est en effet prévue à l'article 20, alinéa 5 de la loi du 17 novembre portant intégration de ces polices.

Le président : La parole est à M. Didier Reynders.

M. Didier Reynders (PRL-FDF) : Monsieur le président, je ne reviendrai pas sur l'intérêt que représentait pour nous l'idée de ne réaliser ce transfert qu'une fois l'ensemble de la réforme lancé. Pourquoi fallait-il voter cette loi avant la réforme d'ensemble ? Vous connaissez notre point de vue; nos avis divergeaient d'ailleurs. Mais la loi est la loi et un premier arrêté va sortir prochainement ses effets.

Je voudrais tout d'abord faire remarquer que le personnel concerné a une spécialisation en matière de police. Ensuite, lors de l'exécution de la réforme, des besoins significatifs en matière de police se feront sentir à l'échelon fédéral. Cela fera, je crois, l'objet de débats importants dans les

semaines et les mois à venir. L'on sent bien que l'on va énormément plaider pour un transfert vers les pouvoirs locaux; mais, au fur et à mesure, un manque se constituera à l'échelon fédéral.

Enfin, il y a, au sein de la SNCB, une volonté de créer une structure de gardiennage, mais cela ne demande pas les mêmes types de qualification que des tâches de police.

Je vous suis reconnaissant de l'ouverture que vous maintenez en ce qui concerne l'augmentation, même si celle-ci sera restreinte. Mais je voudrais vraiment insister pour que l'on permette le transfert le plus important possible vers la police fédérale pour les personnes ayant le profil requis, plutôt que d'imaginer des recrutements à l'échelon de la police fédérale. Les services de police spécialisés disposent de personnel qualifié. Et même si les missions qu'on leur confiera ne correspondent pas tout à fait à leur spécialisation, cela restera quand même une tâche de police qui sera bien nécessaire au niveau fédéral.

Le président : La parole est au ministre.

M. Van den Bossche, ministre : Monsieur le président, la thèse évoquée par M. Reynders est celle que je défendrai au sein du gouvernement. Je ne suis pas tout à fait certain que celui-ci me suivra pleinement. Mais étant donné que les gains réalisés par la police locale par suite de la mise en oeuvre de l'accord Octopus, je pense qu'il serait normal de ne pas chicaner en ce qui concerne l'augmentation de cadre de vingt ou trente personnes.

Le président : L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

- *De openbare commissievergadering wordt gesloten om 16.15 uur.*

- *La réunion publique de commission est levée à 16.15 heures.*